

9. april 2018

Sagsnr.
2018-0074477

Dokumentnr.
2018-0074477-4

Sagsbehandler
Kenneth Mollerup Sørensen

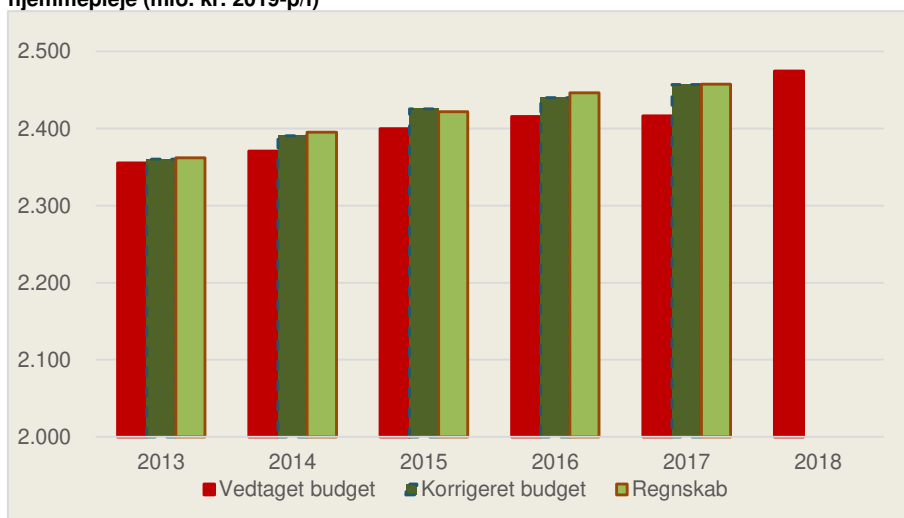
Bilag 5: Borgere med handicap

I indeværende notat gennemgås udviklingen i budget- og regnskab, såvel som aktivitet og enhedspriser på området for borgere med handicap. Den nuværende model for demografiregulering beskrives og der præsenteres en række mulige tilpasninger af modellen.

Budget og regnskabsudvikling for den nuværende demografimodel

Den nuværende demografimodel på socialområdet omfatter målgruppeområderne borgere med handicap og hjemmepleje. Samlet set udgør områderne 2,5 mia. kr. ud af Socialudvalgets samlede serviceramme på 5,6 mia. kr. i vedtaget budget 2018 (2019-p/l).

Figur 1: Budget- og regnskab vedr. borgere med handicap og socialforvaltningens hjemmepleje (mio. kr. 2019-p/l)

Kilde: Budget- og regnskabstal for Københavns Kommune, 2017 korrigeret for fejlkonteringer, jf. socialforvaltningens regnskabsbemærkninger 2017

Fra 2013 til 2018 er det vedtagne budget til områderne handicap og hjemmepleje under ét steget med 119 mio. kr., fra 2.355 mio. kr. i 2013 til 2.475 mio. kr. i 2018, jf. figur 1. Omtrent halvdelen af denne stigning er sket fra 2016 til 2017, hvor der udover tilførsel af demografimidler både er sket en prioritering af handicapområdet i Socialudvalgets budgetbidrag for 2018 samt i budget 2018.

Det samlede regnskabsresultat for begge områder er i perioden 2013 til 2017 steget med 96 mio. kr. Det er 34 mio. kr. mere end stigningen i de vedtagne budgetter i samme periode, hvilket svarer til en årlig forbrugsstigning, der gennemsnitligt er 0,4 pct. point højere end stigningen i de vedtagne budgetter. Med løftet af handicapområdet

Team Budget

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
|
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

med budget 2018 er niveauet i vedtaget budget 2018 17 mio. kr. højere end regnskabsresultatet for 2017.

Ved læsning af tallene skal det tages i betragtning, at Socialforvaltningen i de enkelte år har skullet holde det samlede forbrug inden for det samlede budget. Det betyder, at det ikke ud fra regnskabet alene kan konstateres om udviklingen skyldes udvikling i befolkningen, i den faglige omstilling eller i økonomisk styring mhp. at få Socialforvaltningens samlede budget til at hænge sammen.

Nuværende model for demografiregulering på handicapområdet og hjemmeplejen

Den nuværende demografiregulering på handicapområdet omfatter ydelser som botilbud, socialpædagogisk bistand, aktivitets- og samværstilbud m.fl.). På hjemmeplejeområdet er ydelser som hjemmehjælp og hjemmesygepleje til ældre og borgere med handicap og sindslidelse m.fl. omfattet.

Modellen regner på baggrund af ændringen i antallet af borgere i målgruppen for de demografiregulerede ydelser. Ændringen i målgruppen ganges med en enhedspris, en kompensationsgrad samt en dækningsgrad, der opdateres årligt på baggrund af nyeste politiske beslutninger og aktivitetsdata.

Fra 2016 er der reguleret for den socioøkonomiske udvikling på området. Korrektionen for den socioøkonomiske udvikling foretages med udgangspunkt i en opgørelse af udviklingen i antal borgere med handicap, der tager afsæt i data og definition fra ØIM¹, som har vist et faldende antal. Konkret gøres det ved at lade den socioøkonomiske udvikling vægte 10 pct. i demografireguleringen. Derudover vægtes befolkningsudviklingen 90 pct.

Med demografiregulering 2018 løftes området for borgere med handicap og hjemmepleje med 23,1 mio. kr. i 2019, jf. tabel 1.

Tabel 1: Økonomiske konsekvenser af ændring i ydelser

<i>mio. kr. / 2018-pl</i>	2019	2020	2021	2022
Borgere med handicap				
<i>Demografi (befolkningsudvikling 90 pct.)</i>	26,6	25,5	24,1	22,8
<i>Korrektion for socioøkonomi</i>	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
I alt	19,3	18,3	16,8	15,6
Hjemmepleje				
<i>Demografi (befolkningsudvikling 90 pct.)</i>	5,1	4,8	4,4	4,1
<i>Korrektion for socioøkonomi</i>	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
I alt	3,8	3,4	3,0	2,7
I alt, Socialområdet	23,1	21,7	19,8	18,3

¹ Se nedenfor omkring diagnoser, der ikke indgår.

Udvikling i aktivitet og priser i den nuværende demografimodel

Den nuværende demografimodel for socialområdet omfatter ydelser vedr. voksenhandicapområdet (18-64 år), børnehandicapområdet (0-17 år), samt socialforvaltningens hjemme- og Sygepleje (18-64 år). I tabel 2 fremgår aktivitetsudviklingen på grupper af ydelser i den nuværende demografimodel (*se yderligere i appendiks 1*).

Tabel 2: Aktivitetsudvikling vedr. borgere med handicap og hjemmehjælp

Helårspersoner pr. 1.000 indb.	R2014	R2015	R2016	R2017	Gns. årlig udvikling
Voksenhandicap (18-64 år)					
Botilbud	3,4	3,4	3,1	3,5	1%
Dagtilbud	2,6	2,9	2,6	2,8	3%
Forbyggende foranstaltninger	1,1	1,2	1,1	1,2	4%
I alt	7,1	7,6	6,8	7,6	2%
Børnehandicap (0-17 år)					
Anbringelser **	-	2,1	2,3	2,2	4%
Forebyggende foranstaltninger	5,6	5,5	5,4	5,8	1%
Behandlingsmæssige fripladser	2,9	3,3	2,7	2,6	-4%
Dagbehandling og fleksible skoleindsatser	-	1,3	1,7	1,6	11%
I alt	-	12,1	12,0	12,2	0%
Hjemmepleje (18-64 år)					
Hjemmepleje	7,9	7,5	7,4	7,4	-2%
Sygepleje	2,1	2,1	2,3	2,2	1%
I alt	10,0	9,6	9,7	9,6	-1%
Antal hjælpemidler					
I alt (opgjort i antal – ikke helårspersoner)*	33,7	31,2	33,0	27,9	-6%

Kilde: Socialforvaltningens budget- og regnskabstal 2014-2017

* Opgjort for 18-64 årige.

** Døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder og plejefamilier.

På en del af de enkelte ydelsesgrupperinger har der i perioden 2014 til 2017 været en stigning i aktiviteten opgjort pr. 1.000 indbygger. Det gælder bl.a. botilbud på voksenhandicapområdet, anbringelser på børnehandicapområdet, samt forebyggende foranstaltninger. På andre områder, fx hjælpemidler og hjemmepleje, har der omvendt været et fald i aktiviteten på tværs af årene.

På de fleste ydelser har der været en tendens til faldende enhedsomkostninger fra 2014 til 2017, *jf. tabel 3*. Dette gælder især på voksenhandicapområdet, hvor den gennemsnitlige enhedspris (vægtet efter aktivitet) årligt er faldet med 3 pct. i løbet af perioden. Omvendt er der tendens til stigende priser på børnehandicapområdet, hjemme- og sygepleje samt hjælpemiddelsområdet, *jf. tabel 3*.

Tabel 3: Udvikling i enhedspriser vedr. borgere med handicap og hjemmehjælp

1.000 kr. / 2019 PL	R2014	R2015	R2016	R2017	Gns. årlig udvikling
Voksenhandicap					
Botilbud	779	748	819	746	-1%
Dagtilbud	189	165	173	172	-3%
Forbyggende foranstaltninger	47	53	42	39	-6%
I alt (vægtet efter aktivitet)	452	410	449	417	-3%
Børnehandicap					
Anbringelser	-	948	1.000	992	2%
Forebyggende foranstaltninger	108	154	113	112	1%
Behandlingsmæssige fripladser	10	7	10	8	-5%
Dagbehandling og fleksible skoleindsatser	-	303	269	260	-7%
I alt (vægtet efter aktivitet)	-	265	278	270	1%
Hjemme- og sygepleje					
Hjemmepleje	84	82	94	96	8%
Sygepleje	51	46	39	42	-5%
I alt (vægtet efter aktivitet)	77	74	81	83	6%
Hjælpe midler					
Hjælpe midler	9	9	8	10	3%

Kilde: Socialforvaltningens budget- og regnskabstal 2014-2017

* Gennemsnitlige årlige stigning 2015-2017

Sammenfattende bemærkes det, at både udviklingen i aktivitet og i enhedspriser på de fleste ydelser i den nuværende demografimodel er præget af udsving fra år til år.

Udviklingen skal ses i lyset af en socialfaglig omstilling med øget fokus på støtte i form af forebyggende indsatser som alternativ til døgntilbud. Dette medfører lavere enhedsomkostninger. Endvidere er der sket i stigning i andelen af borgere over 65 år i målgruppen.

Tilpasning 1: Indregning af effekt af befolkningsudviklingen for borgere over 65 år

I servicetjekket af Københavns Kommunes demografimodel, som blev afrapporteret i forbindelse med IC2018, blev det konstateret, at borgere med handicap over 65 år indregnes i de data vedr. dækningsgrader og priser, som Socialforvaltningen årligt har indberettet til Økonomiforvaltningen til brug i demografiregulering. I den nuværende demografimodel for handicap og hjemmehjælp indregnes effekten af befolkningsudviklingen dog ikke for borgere over 65 år, men udelukkende befolkningsudviklingen for aldersgrupperne 0-17 år og 18-64 år. Borgere over 65 år indgår ligeledes ikke i beregningen af den socioøkonomiske regulering på området.

Den nuværende demografimodel kan justeres ved, at effekten af befolkningsudviklingen for så vidt angår borgere med handicap fremadrettet også beregnes på baggrund af udviklingen i aldersgruppen +65-årige. Hensigten er at skabe parallelitet mellem de aldersgrupper, som indgår i aktiviteterne i modellen og aldersopdelingen i befolkningsudviklingen. En yderligere

aldersgruppe vil derved kunne tage højde for eventuel forskel i udviklingen mellem 18-64-årige og +65 årige.

Den samlede merudgift som følge af tilpasningen er 0,0 mio. kr. i 2019 voksende til 4,2 mio. kr. i 2025. I tabel 4 fremgår resultatet ved demografiregulering af socialområdet med tilpasningen.

Tabel 4: Økonomiske konsekvenser af indregning af borgere over 65 år

<i>mio. kr. / 2018-pl</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Indregning af +65 årige	0,0	0,6	1,6	2,0	2,6	3,3	4,2

Note: Beregning foretaget med udgangspunkt i nuværende model

Effekten af befolkningsudviklingen beregnes således med udgangspunkt i tre aldersgrupper, og derfor skal Socialforvaltningens data til beregning af dækningsgrader, enhedspriser og kompensationsgrader fremover opgøres særskilt i forhold til hver af de tre aldersgrupper (for yderligere se appendiks 2).

Tilpasning 2: Indregning af befolkningsudviklingen med 100 pct.

Befolkningsudviklingen har været vægtet 90 pct. i den nuværende demografiregulering, hvorefter der er indregnet en socioøkonomisk korrektion. Modellen kan tilpasses så befolkningsudviklingen bliver vægtet 100 pct., hvorefter der indregnes én socioøkonomiske faktor for fortsat at tage højde for den socioøkonomiske udvikling, jf. afsnit om socioøkonomi på handicapområdet nedenfor. I tabel 5 fremgår de økonomiske konsekvenser ved at vægte befolkningsudviklingen 100 pct.

Tabel 5: Økonomiske konsekvenser af justeret socioøkonomi

<i>mio. kr. / 2018-pl</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Justering af socioøkonomiske regulering	3,5	4,0	4,9	5,2	5,6	6,2	7,0

Note: Beregningen er inkl. aldersdifferentiering (tilpasning 1)

Tilpasning 3: Ændring af ydelser

BPA (Borgerstyret personlige assistance) har ikke tidligere været omfattet af demografireguleringen. Ydelsen er substituerbar med botilbud på området, som indgår i demografimodellen. Modellen kan tilpasses så ydelsen indgår i demografireguleringen.

I tabel 6 fremgår de økonomiske konsekvenser af ændring i ydelser ved at omfatte BPA.

Tabel 6: Økonomiske konsekvenser af ændring i ydelser

<i>Mio. kr. / 2018-pl</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkl. BPA	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2

Note: Beregningen er foretaget med aldersdifferentiering og 100 pct. befolkningsudvikling (tilpasning 1 og 2).

Opsamling af tilpasninger

Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen vurderer, at tilpasningerne vil være en forbedring af den eksisterende model på handicapområdet.

Med demografiregulering 2018 løftes området for borgere med handicap og hjemmepleje med 23,1 mio. kr. i 2019. Såfremt de tre øvrige tilpasninger af demografimodellen indarbejdes vil løftet i stedet være 28,4 mio. kr. De akkumulerede merudgifter ved tilpasningerne er 65 mio. kr. i perioden 2019-2022. I tabel 7 er de samlede konsekvenser af de mulige tilpasninger sammenholdt med den nuværende demografiregulering.

Tabel 7: Økonomiske konsekvenser af ændring i ydelser

<i>mio. kr. / 2018-pl</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Demografiregulering 2018	23,1	21,6	19,9	18,3	16,6	14,5	12,4
<i>Tilpasninger</i>							
- indregning af +65 årige	0,0	0,6	1,6	2,0	2,6	3,3	4,2
- indregning af befolkningsudviklingen m. 100 pct.	3,5	4,0	4,9	5,2	5,6	6,2	7,0
- inkl. BPA (0-64 årige)	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2
Demografiregulering i alt (inkl. tilpasninger)	28,4	27,9	28,0	27,0	26,6	25,3	24,8
<i>Samlede merudgifter ved tilpasninger</i>	5,3	6,3	8,1	8,7	9,6	10,8	12,4

Anvendelse af midler

Socialforvaltningen vil i givet fald anvende de yderligere midler til i videst mulige omfang at bevare det aktuelle serviceniveau på både dag- og døgntilbud og øvrige foranstaltninger, herunder udvidelse af kapacitet ved køb af pladser bl.a. med henblik på at håndtere en stigning i målgruppen for børn og unge med Autisme og Asperger. Den konkrete udmøntningssag vil blive forelagt Socialudvalget.

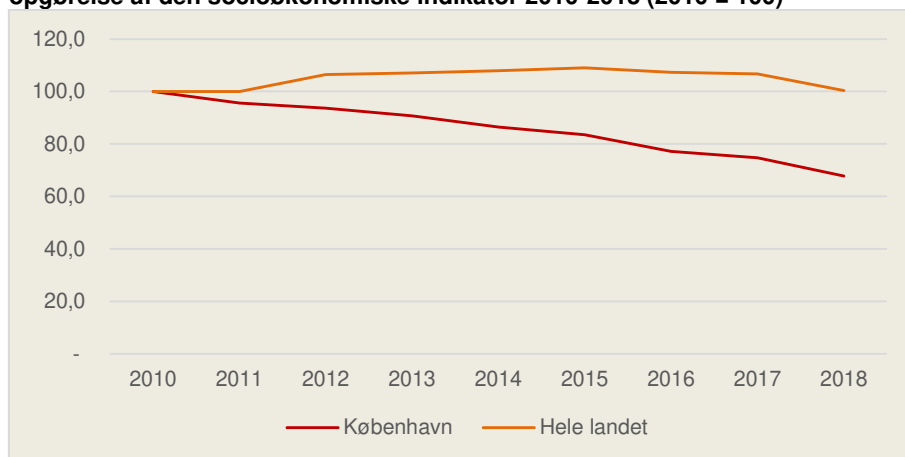
Socioøkonomi på handicapområdet

Økonomi- og Indenrigsministeriets sociale indikatorer viser, at en forbedring af de socioøkonomiske faktorer i København. Ifølge beregninger fra KL er kommunens indtægt fra den del af udligningen, som kompenserer for socioøkonomiske forhold således faldet med 412 mio. kr. fra 2007 til 2018.

Den socioøkonomiske udvikling på handicapområdet har været målt på baggrund af diagnoser, som indgår i Økonomi- og Indenrigsministeriets socioøkonomiske indeks. Antallet af borgere med handicap indgår som ét blandt flere elementer i datagrundlaget for opgørelsen af Økonomi- og Indenrigsministeriets socioøkonomiske indikator. Ifølge de data, der indgår i Økonomi- og Indenrigsministeriets socioøkonomiske indikator, har Københavns

Kommune fra 2010 til 2017 haft et fald i antallet af borgere med handicap opgjort efter ministeriets handicapdefinition, *jf. figur 3*.

Figur 3: Udvikling i antal handicappede i Økonomi- og Indenrigsministeriets opgørelse af den socioøkonomiske indikator 2010-2013 (2010 = 100)

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets tilskudsudmeldinger for 2010-2018

I ØIM's definition indgår en række diagnoser så som udviklingshæmmede, kromosomanomalier, sygdom i knoglemuskler og bindevæv. Dog indgår en række diagnoser så som asperger og autisme ikke. Den seneste genberegning af forklaringskraften af den anvendte afgrænsning af diagnoser, som indgår i ØIM's definition af borgere med handicap var i 2012.

Videre kan der være behov for at se nærmere på den socioøkonomiske regulering for aldersgruppen +65 årige, fordi diagnoseudviklingen, der ligger til grund for beregningen af den socioøkonomiske regulering, vedrører gruppen af 0-59 årige borgere.

På den baggrund vil Økonomiforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen se nærmere på evt. justering af den socioøkonomiske regulering på området for borgere med handicap. Afrapportering sker i augustindstillingen til budget 2019.

Appendiks 1 – Input data for den nuværende demografimodel

Bevilling	Ydelse	Målgruppe	Enhedspris i Budget 2018	Mængde i Budget 2018	Dækningsgrad 2018	Kompensationsgrad 2018
Handicappede	Behandlingsmæssige fripladser	0-17 år	8.231	278	0,25%	100%
Handicappede	Plejefamilier og opholdssteder mv.	0-17 år	719.749	84	0,08%	100%
Handicappede	Døgninstitutioner for børn og unge - egne minus solgte	0-17 år	1.039.822	120	0,11%	95%
Handicappede	Døgninstitutioner for børn og unge - køb	0-17 år	1.377.173	23	0,02%	100%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - egne minus solgte	18-64 år	94.038	156	0,03%	89%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - køb	18-64 år	130.021	120	0,03%	100%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - egne minus solgte	18-64 år	145.033	657	0,15%	90%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - købte	18-64 år	202.471	297	0,07%	100%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - egne minus solgte	18-64 år	843.150	732	0,16%	94%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - købte	18-64 år	888.431	346	0,08%	100%
Handicappede	Midlertidige botilbud - egne minus solgte	18-64 år	296.726	314	0,07%	93%
Handicappede	Midlertidige botilbud - købte	18-64 år	691.403	135	0,03%	100%
Handicappede	Hjælpe midler	0-64 år	8.656	13.431	2,42%	100%
Handicappede	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	0-17 år	97.455	650	0,60%	100%
Handicappede	Forebyggende foranstaltninger	18-64 år	38.169	786	0,18%	100%
Handicappede	Dagbehandling og fleksible skoleindsatser	0-17 år	239.351	174	0,16%	100%
Hjemmepleje	Hjemmepleje	18-64 år	90.625	3.200	0,72%	98%
Hjemmepleje	Sygepleje	18-64 år	42.718	1.100	0,25%	86%

Appendiks 2 – Input data pba. af nye modeller

Bevilling	Ydelse	Målgruppe	Enhedspris i Budget 2018	Mængde i Budget 2018	Dækningsgrad 2018	Kompensationsgrad 2018
Handicappede	Behandlingsmæssige fripladser	0-17 år	8.231	278	0,25%	100%
Handicappede	Plejefamilier og opholdssteder mv.	0-17 år	719.749	84	0,08%	100%
Handicappede	Døgninstitutioner for børn og unge - egne minus solgte	0-17 år	1.039.822	120	0,11%	95%
Handicappede	Døgninstitutioner for børn og unge - køb	0-17 år	1.377.173	23	0,02%	100%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - egne minus solgte	18-64 år	94.166	148	0,03%	89%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - køb	18-64 år	130.494	110	0,02%	100%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - egne minus solgte	18-64 år	144.647	527	0,12%	90%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - købte	18-64 år	201.392	212	0,05%	100%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - egne minus solgte	18-64 år	841.157	609	0,14%	94%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - købte	18-64 år	888.570	256	0,06%	100%
Handicappede	Midlertidige botilbud - egne minus solgte	18-64 år	295.580	290	0,06%	93%
Handicappede	Midlertidige botilbud - købte	18-64 år	690.859	127	0,03%	100%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - egne	65-99 år	91.688	8	0,01%	89%
Handicappede	Beskyttet beskæftigelse - køb	65-99 år	124.820	10	0,02%	100%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - egne	65-99 år	146.595	130	0,20%	90%
Handicappede	Aktivitets- og samværstilbud - købte	65-99 år	205.163	85	0,13%	100%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - egne	65-99 år	853.021	123	0,19%	94%
Handicappede	Længerevarende botilbud for voksne handicappede - købte	65-99 år	888.036	90	0,14%	100%
Handicappede	Midlertidige botilbud - egne	65-99 år	310.574	24	0,04%	93%
Handicappede	Midlertidige botilbud - købte	65-99 år	700.046	8	0,01%	100%
Handicappede	Hjælpebidler	0-64 år	8.634	11.850	2,13%	100%
Handicappede	Hjælpebidler	65-99 år	8.825	1.581	2,49%	100%
Handicappede	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	0-17 år	97.455	650	0,60%	100%
Handicappede	Forebyggende foranstaltninger	18-64 år	37.813	722	0,16%	100%
Handicappede	Forebyggende foranstaltninger	65-99 år	42.188	64	0,10%	100%
Handicappede	Dagbehandling og fleksible skoleindsatser	0-17 år	239.351	174	0,16%	100%
Handicappede	BPA	18-64 år	1.329.000	79	0,02%	100%
Handicappede	BPA	65-99 år	1.309.000	6	0,01%	100%
Hjemmepleje	Hjemmepleje	18-64 år	90.625	3.200	0,72%	98%
Hjemmepleje	Sygepleje	18-64 år	42.718	1.100	0,25%	86%
Hjemmepleje	Hjemmepleje	65-99 år	86.436	1.257	1,98%	98%
Hjemmepleje	Sygepleje	65-99 år	43.711	430	0,68%	86%